

Tieto eduskunnan sivistysvaliokunnan liikuntapolitiisessa työssä

Kirjoittaja: Minttu Korsberg

Kirjoittajan taustayhteisö: Tampereen yliopisto

Asiasanat: tietopohjainen päätöksenteko, eduskunta, valiokunta, liikuntapolitiikka

Tausta: Tietopohjainen päätöksenteko on ajankohtainen kehittämiskohde julkishallinnossa. Poliitikot ja virkakunta korostavat strategioissa ja julkisissa kannanotoissa tiedon merkitystä politiikkatoimien valmistelussa ja päätöksenteossa. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, miten tietoa käytetään Suomen eduskunnan valiokuntatyössä. Tarkastelun kohteena ovat eduskunnan sivistysvaliokunnan saamien asiantuntijalausuntojen sekä valiokunnan antamien mietintöjen ja lausuntojen sisältämä liikuntapolitiikkaan liittyvä tieto.

Menetelmät: Tutkimusmenetelmänä käytettiin dokumenttianalyysiä. Aineisto koostui 70 sivistysvaliokunnan saamasta asiantuntijalausunnosta sekä 10 valiokunnan laatimasta mietinnöstä ja lausunnosta. Dokumenttiaineiston analysoinnissa käytettiin kvantitatiivista sisällön erittelyä, jota täydennettiin kvalitatiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tulosten mukaan sivistysvaliokunnan liikuntapolitiikkaan liittyvät asiantuntijalausunnat sisälsivät valtaosin tietoa, joka esitettiin yleisenä tietona, ikään kuin yleisesti hyväksyttynä tosiasiana, ilman lähdetietoa. Usein tällaisena esitetty tiedot näyttivät kuitenkin pohjautuvan johonkin tarkempaan tietolähteeseen. Vain pienessä osassa asiantuntijalausunnoissa esitetyistä perusteluista viitattiin tutkimuksiin. Lähes vastaava tulos saatiin valiokunnan mietintöjen ja lausuntojen osalta. Monet valiokunnan esittämistä perusteluista oli peräisin asiantuntijalausunnoista, mutta vain osassa kerrottiin tietolähde.

Johtopäätökset ja sovellettavuus: Asiantuntijalausunnoissa yleisenä esitettävä tieto nykyisessä laajuudessaan haastaa ja heikentää tietopohjaisen päätöksenteon toteuttamista. Läpinäkyvyyden puute vaikeuttaa tiedon lähteen tunnistamista ja luotettavuuden arviointia. Jotta tiedolla voidaan tukea julkista päätöksentekoa, resurssien viisasta kohdentamista ja vallankäytön legitimointia, tulisi asiantuntijalausunnoissa olla mukana vähimmäisvaatimuksena tieto tiedonlähteestä. Tietopohjaista päätöksentekoa ja erityisesti tiedon hyödyntämisen avoimuutta tukisi käytäntö, jossa asiantuntijakuulemisille olisi selkeä rakenteellinen pohja ja ohjeistus.